

*Dronningen og borgmesteren på vej til indvielsen
af monumentet "Oktober 1943" 5. maj 2021*

(foto: Stefan Kai Nielsen)

Medlemsbladet Broen udkommer to gange årligt og sendes til Fredensborg-Humlebæk lokalhistoriske Forenings medlemmer.

Forsidefoto:

Dronningen og borgmesteren på vej til indvielsen...

Ps

*På nettet findes
Ole Philipsons beretning
om flugten i 1943 fra
Peder Mads Strand fortalt
til Lise Kabell Søgaard,
Kristeligt Dagblad:
[https://www.kristeligt-
dagblad.dk/historier/1943](https://www.kristeligt-dagblad.dk/historier/1943)*

MEDLEMSBLADET BROEN

Redaktør:

Peter Heiberg - Nørredamsvej 3, 3480 Fredensborg
fmd.fredhumlelokalhist@gmail.com - tlf. 50 62 19 47

Grafisk designer:

Per Eckart Hansen

Hjemmeside:

www.fredensborg-humlebæk-lokalhistorisk.dk

Facebook:

www.facebook.com/fredensborghumlebæklokalhistorisk

Oplag: 600 eksemplarer. ISSN: 2246-2570

Deadline for næste nummer af medlemsbladet er:

1. august 2021

Materiale sendes elektronisk til bladets redaktør.

15. juni 2021

Kære medlemmer

Et anderledes år er gået, og det er efterhånden længe siden, vi sidst har haft lejlighed til at se hinanden.

Som genåbningen nu skrider frem, er der al muligt håb om, at foreningslivet efter sommerferien stort set vil være tilbage i normalt leje.

Det indebærer, at vi kan afholde den udskudte generalforsamling, og I inviteres hermed til at deltage i den torsdag d. 2. september 2021 kl. 19:00 på Asminderød Kro, hvor advokat Peter Linde vil være dirigent og efterfølgende fortælle om livet Fredensborg i 60-70'erne og advokatvirksomheden Linde, som har været aktiv i byen i snart 130 år.

Der vil i løbet af efteråret være i alt 6 foredrag. I Humlebæk vil der være foredrag om dels Karl 12.s landgang ved Krogerup 1700, dels forfatterinden Friederike Brun til Krogerup. Fredensborg vil foredragene handle om vognmandsforretningen Kjeld Hansen A/S og byens Ting- og Arresthus. To eftermiddagsforedrag bliver der traditionen tro også i de to byer. De vil tage afsæt i årbogen, som jo handler om besættelsestiden.

Endelig bliver der en udflugt til Fredensborg Museum i Avderød, med rundvisning af den ny museumsleder. Det endelige program bliver udsendt med Broen til august.

Med venlig hilsen og på gensyn
Bestyrelsen

“Oktober 1943” - foråret 2021

Fotos: Heidi Ølgaard

I oktober 1943 lykkedes det under den tyske besættelse mange jøder at flygte til Sverige fra blandt andet Peder Mads Strand lidt syd for Humlebæk. Det tæt ved beliggende Slettenhus, dengang Hotel Gylfe, var et af flere møde- og gemmesteder for jøder i oktober 1943, inden de blev sejlet til Sverige. Fredensborg Kommune fik ved dispensation tilladelse til at markere denne begivenhed med monumentet “Oktober 1943” skabt af kunstneren Per Arnoldi på dette strandstykke. Heidi Ølgaard - medlem af foreningens bestyrelse - har i månederne inden fulgt arbejdet med opsætningen på Peter Mads Strand og dokumenteret det i en række fotos.

“Oktober 1943” - 5. maj 2021

Fotos: Stefan Kai Nielsen

Monumentet “Oktober 1943” af Per Arnoldi består af en 3 x 3 meter “svævende” flise i lys grå granit med inskription og en 3 meter lang båd i massiv sort diabas ovenpå. Båden - endnu på land - peger mod det forjættende neutrale Sverige. Dronning Margrethe forestod indvielsen af monumentet og blandt talerne ved indvielsen var fhv. ambassadør Ole Philipson, som selv blev sejlet fra Peter Mads Strand. Kunstværket er finansieret af fondene: Augustinus Fonden, Aage og Johanne Louis-Hansens Fond, Solar Fonden og Knud Højgaards Fond.

“Oktober 1943”

Ole Philipsons tale

Deres Majestæt, Borgmester Thomas Lykke Pedersen, Viceborgmester Ulla Hardy-Hansen, Per Arnoldi, kære venner,

Den 6. oktober 1943 stod mine forældre, min bror og jeg her på denne strand - på en kold efterårsaften. Det var min 12-års fødselsdag. Vi var en lille og en meget tavs gruppe bestående af frihedskæmpere og danskere med nok jødiske aner til ikke at turde blive i Danmark.

På et tegn fra vore hjælpere gik vi ud ad en lille badebro, der lå cirka hvor vi står i dag, til en jolle der skulle sejle os ud til den ventende fiskerbåd. Jollen viste sig at være defekt og sank - til skræk og rædsel for os alle. Vi kom dog om bord i en anden jolle og efter et par ture til fiskerbåden sejlede vi i zigzag til Hven og til friheden. En tur der normalt varer tre kvarter, varede 2 timer. Vi skulle jo undgå de tyske patruljer...

På turen lå vi alle i lasten og ved siden af mig lå en modstandsmand, en herlig skolelærer fra Saksøbing, der fortalte mig historier under hele overfarten. Ham glemmer jeg aldrig...

Det er så godt som umuligt for os i dag helt at forestille os den situation – her i trygge Danmark - men det var ramme alvor for os og for så mange andre, som nazisterne ønskede at sende til koncentrationslejrene.

Modtagelsen i den lille svenske by Kirkebakken på Hven glemmer jeg aldrig. En svensk Lotte i sin grå uniform hjalp os op af båden og sagde de fortryllende ord: “Välkomna til Sverige!” fulgt af et “vil du ha et stycka choklad?” Den velkomst står lyslevende for mig - som var det i går – og det er nu 78 år siden.

Siden da har jeg altid forbundet ordet “Sverige” med frihed. Også ordene “England” og “Amerika” var og er magiske ord med associationer til frihed og befrielse.

Så her – med fortiden present i Per Arnoldis meget stærke og meget smukke skulptur af den jolle der reddede så mange liv, sender jeg taknemmelige tanker til

* vore venner og deres netværk der med risiko for eget liv gjorde flugten mulig, og hvis indsats med rette gjorde Danmarks navn berømt, som landet der reddede sine jødiske medborgere,

* til fiskerne der sejlede os til friheden og til

* Sverige der modtog os med åbne arme og gav os muligheden for at overleve

TAK til Deres Majestæt og - tak Per Arnoldi

Bestyrelsen for Fredensborg - Humlebæk Lokalhistoriske Forening 2020-21

Formand:

Peter Heiberg, Nørredamsvej 3, 3480 Fredensborg
Tlf. 50 62 19 47 mail: fmd.fredhumlelokalhist@gmail.com

Næstformand:

Bent Skov Larsen, Bogårdsvej 309, 3050 Humlebæk
Tlf. 28 34 64 35 - mail: bent.sl@mail.tele.dk

Kasserer:

Poul Christensen, Sørupvej 60, 3480 Fredensborg
Tlf.: 51 37 42 47 - mail: fredhumlelokalhist@gmail.com

Sekretær:

Erik Vestergaard Thomsen, Violvej 28, 3050 Humlebæk
Tlf. 49 19 04 09 - mail: evt@privat.dk

Bestyrelsesmedlemmer:

Annette Engelstoff, Vænget 9, 3050 Humlebæk
Tlf.: 40 74 35 12 - mail: annette.engelstoff@gmail.com
Heidi Ølgaard, Gammel Torpenvej 15, 3050 Humlebæk
Tlf. 49 19 23 46 – mail: heidi.olgaard@gmail.com
Karen Lisbeth Poulsen, Langerødvej 33, 3480 Fredensborg
Tlf.: 49 19 42 29 - mail: karenlisbethpoulsen@gmail.com

Suppleanter:

Else Mariager, Slotsvænget 15, 3480 Fredensborg
Tlf.: 50 70 90 47 - mail: else@bitco.dk
Jeppe Tom-Petersen, Gl. Strandvej 6, 3050 Humlebæk
Tlf. 20 72 61 30 - mail: jeppe.tom-petersen@mail.dk